

Kano- en kajakroute op de Zenne

Overeenkomst

Inleidende bepalingen

Doel

De overeenkomst heeft tot doel duidelijke afspraken te maken over peddelrecreatie op de Zenne, onbevaarbare waterloop van 1e categorie in Vlaanderen, om:

- recreatief medegebruik te bevorderen van de waterlopen rekening houdende met het waterbeheer van deze onbevaarbare waterlopen 1° cat. en de ecologische waarden van de waterlopen en het omgevende valleigebied;
- de veiligheid te verhogen voor afvaarten voor peddelrecreatie;
- de verschillende verantwoordelijkheden te duiden. De overeenkomst is niet van toepassing voor professionele afvaarten door medewerkers van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in het kader van de opruiming van zwerfvuil, rattenbestrijding, inspectie van waterlopen,...
- deze overeenkomst heeft een tijdelijk karakter en eindigt op 31 december 2023.

Toepassingsgebied

De overeenkomst is van toepassing op de onbevaarbare waterloop van eerste categorie de Zenne, vanaf centrum Lot (Dworpsestraat, 1651 Beersel) tot aan de schuif aan de Catala-site (Ruisbroek, 1601 Sint-Pieters-Leeuw). De algemene bepalingen gelden voor dit traject.

Algemene bepalingen

Vaartijdstip

Het is verboden te varen van een half uur na zonsondergang tot zonsopgang.

Vaartuigen

Afvaarten met gemotoriseerde vaartuigen zijn verboden.

De vaartuigen dienen geschikt (o.a. inzake wendbaarheid, doorvaarbreedte, stabiliteit) te zijn voor het traject dat bevaren wordt.

Specifieke aandachtzones in functie van veiligheid

Vaarders en organisatoren dienen zich voortdurend te informeren over alle gevaren die het varen op onbevaarbare waterlopen met zich meebrengt, en zich actief op de hoogte houden van de toestand van de waterloop en constructies.

Vegetatie en bomen in de waterloop

Kano- en kajakroute op de Zenne – overeenkomst

De VMM is verantwoordelijk voor het beheer van de waterloop (maaibeheer, ...). In de zone vanaf het Catala-bos (VEN-gebied) wordt de waterloop doelbewust verruwd ten behoeve van de doelstellingen inzake natuur- en waterbeheersing. Om die reden worden omgevallen bomen niet uit het water verwijderd. Ook in andere zones kunnen onverwacht bomen in het waterloop terecht komen.

Vaarders dienen over de nodige vaarcapaciteiten te beschikken op dit traject waar bomen in het water aanwezig zijn. Indien nodig mogen de vaarders lokaal de bedding verlaten met als doel om via de oever de omgevallen boom te passeren; tot aan brug onder de autostrade wordt de bedding indien noodzakelijk verlaten op de rechteroever en na brug tot aan Catala-site wordt de bedding indien noodzakelijk verlaten op de linkeroever.

Er mag door de vaarders/organisatoren/... geen vegetatie worden gewijzigd, ook aan de omgevallen bomen mag niet worden geraakt. Enkel verhuurbedrijven of gemeenten mogen in overleg met VMM doorgang mogelijk maken voor de breedte van een kajak.

Aanslibbingen

Over heel het traject kunnen slibbanken aanwezig zijn. De aanwezigheid van slibbanken is variabel. Vaarders mogen het vaartuig niet verlaten, slibbanken zijn niet geschikt om een persoon te dragen.

Controlesysteem

Peddelrecreatie op de Zenne zal pas mogelijk zijn nadat een controlesysteem is opgezet om zicht te hebben hoeveel peddelvaarten per dag/maand/jaar plaatsvinden en om de dagelijkse hoeveelheden te beperken tot de afgesproken maximale capaciteit. Het reeds beschikbare online ticketing systeem van Peddelsport Vlaanderen zal gebruikt worden om de peddelrecreatie te beperken tot de maximale capaciteit en te evalueren op de Zenne (na een jaar).

De gemeentebesturen van Beersel en Sint-Pieters-Leeuw zijn verantwoordelijk voor controle ter handhaving van de beperking van aantallen afvaarten. Zij controleren samen minimaal 150 uur per jaar/ vaarseizoen en dit minstens op die momenten waarbij veel recreanten aanwezig zijn. Bij niet naleving stellen zij GAS boetes op. Op het einde van de looptijd van de overeenkomst rapporteren zowel de gemeente Beersel als de gemeente Sint-Pieters-Leeuw aan elke andere partner het totaal gepresteerde aantal uren toezicht én de genomen maatregelen / uitgeschreven GAS boetes.

In- en uitstapplaatsen

Om de veiligheid van peddelrecreatie te verhogen én om een negatieve impact van het in- en uitstappen te vermijden wordt 1 specifieke instapplaats en 1 specifieke uitstapplaats aangeduid. Een weergave van deze locaties is in bijlage 1 toegevoegd. Bij een eventuele verlenging/herziening van de conventant, of bij gebrek aan een akkoord rond een nieuwe conventant, kunnen bestaande, vergunde in- en uitstapplaatsen tijdelijk of definitief opgeheven worden.

De vaartuigen en de waterloop mogen enkel worden betreden en verlaten aan de voorziene in- en uitstapplaatsen, tenzij dit nodig is om een boom in de waterloop te passeren en wanneer er zich een noodsituatie voordoet.

Deze tijdelijke in- en uitstapplaatsen worden door een private uitbater voorzien van mobiele pontons. Alle in- en uitstapplaatsen dienen publiek toegankelijk te zijn. Privé in- en uitstapplaatsen worden niet toegestaan.

Bijkomende in- en uitstapplaatsen kunnen slechts worden voorzien na goedkeuring door de VMM als waterbeheerder en voor zones langs het Catala-bos ook door ANB. Er moet een duidelijke meerwaarde

Kano- en kajakroute op de Zenne – overeenkomst

zijn t.o.v. de reeds voorziene in- en uitstapplaatsen. Deze bijkomende in- en uitstapplaatsen moeten ook conform de principes van deze overeenkomst zijn.

Voor de aanleg van deze infrastructuur dienen de nodige vergunningen (wetgeving ruimtelijke ordening, natuur en water) en machtigingen aangevraagd te worden. Alle partners engageren zich om aanvragen die volledig afgestemd zijn met de afspraken in deze overeenkomst positief te adviseren.

De verantwoordelijkheid voor het onderhoud en herstel van de in- en uitstapplaatsen ligt bij de betrokken lokale besturen Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en de projectontwikkelaar Futurn.

Informatie

Het is belangrijk peddelvaarders goed te informeren over de mogelijkheden en eigenheden inzake peddelvaart op de Zenne. Hiertoe worden volgende initiatieven genomen:

- Aan de instapplaats zal VMM i.s.m. ANB, provincie Vlaams-Brabant, Strategisch project voor de Zennevallei en Peddelsport Vlaanderen een infobord plaatsen. Op dit infobord wordt informatie gegeven over de vaarroute, het ticketingsysteem, gedragsregels bij afvaarten en de ecologische waarden van de Zenne. Bij de instapplaats wordt gewezen op de moeilijkheid van het traject en de aanwezigheid van obstakels in de waterloop. Het onderhoud van dit infobord gebeurt door de betrokken lokale besturen (Beersel en Sint-Pieters-Leeuw).

- De organisatoren van peddelsporten informeren hun deelnemers actief via een toelichting voor vertrek en via website, folders, ... over de vaarroute op de Zenne met aanduiding van specifieke locaties en aandachtspunten voor afvaarten en de ecologische waarden van de Zenne. De niet te bevaren waterlopen worden eveneens aangegeven. Federaties en andere belangenorganisaties informeren hun leden over deze overeenkomst.

Zwerfvuil

Alle partners van de overeenkomst streven naar natuurlijke en propere waterlopen. De verspreiding van zwerfvuil wordt maximaal voorkomen. De verhuurinstanties en gemeenten zorgen voor de nodige sensibilisatie. De verhuurbedrijven verwijderen minimaal maandelijks zwerfvuil in en onmiddellijk naast de waterloop.

De bomen die in het water liggen, verzamelen zwerfvuil. VMM verwijdert op regelmatige tijdstippen het zwerfvuil.

Algemene gedragsregels

Gezien de afvaarten plaats vinden op natuurlijke waterlopen in de open ruimte, veelal in beschermde zones, is het belangrijk dat alle vaarders het nodige respect hebben voor dit natuurlijk kader. Alle partners ondersteunen volgende gedragsregels bij afvaarten:

- Hou je eigen afval bij;
- Respecteer de natuur en verstoor fauna en flora op en rond het water niet;
- De stilte en rust wordt maximaal bewaard (onder meer verbod op gebruik van geluidsproducerende installaties);

Wijzigingen aan de waterloop

Kano- en kajakroute op de Zenne – overeenkomst

Vaarders en organisatoren mogen geen wijzigingen aanbrengen aan de waterbodem en/of oevers zonder hiervoor voorafgaandelijk de uitdrukkelijke en schriftelijke toelating te hebben gevraagd en ontvangen van de VMM (beheerder van de waterloop en de eigenaar van de bedding/talud).

Schade

De organisatoren van peddelsporten zullen er op toezien dat de aanwezige infrastructuur, bedding en oever niet beschadigd of vernield worden. Problemen worden gemeld aan de beheerder van de waterloop.

Vaarverbod omwille van hoogwaterafvoer

Omwille van veiligheidsredenen wordt het afvaren verboden bij een debiet hoger dan 20 m³/s (gemeten ter hoogte van de brug aan de Albert Denysstraat in Lot).

Het is verboden te varen op een overstromingsvlakte, omwille van gevaar en ecologie (o.a. verstoring).

Aan de instapplaats zal door VMM een peilschaal worden aangebracht, waarop een markering de peilen aanduidt die overeenkomen met deze debieten.

Gemeten en voorspelde waterpeilen kunnen worden geraadpleegd op www.waterinfo.be. Vaarders en organisatoren hebben de verantwoordelijkheid om voorafgaand de voorspelde waterstanden op te zoeken. Wanneer peilen hoger dan de hier genoemde worden voorspeld, mogen geen afvaarten worden aangevat of georganiseerd.

Indien het water de hier genoemde peilen overschrijdt, zonder dat dit voorspeld werd, dienen afvaarten te worden gestaakt en dient de waterloop te worden verlaten.

Afwijkingen op de bepalingen

Zowel voor organisatoren van afvaarten als voor individuele vaarders is het mogelijk occasionele en gemotiveerde afwijkingen aan te vragen op de hierboven genoemde bepalingen. Deze aanvragen zullen door VMM en ANB gezamenlijk behandeld worden binnen de termijn van 6 weken. De partners worden hierover geïnformeerd.

Vaarverbod omwille van werken aan en nabij waterlopen

Als waterloopbeheerder dient de VMM – kern Beheer en Investerings Waterlopen steeds de mogelijkheid te hebben om inrichtings- en onderhoudswerken uit te voeren. Deze werken kunnen dringend zijn. Werken kunnen onveilige situaties voor afvaarten inhouden.

Tijdens de uitvoering van dergelijke werken kan een tijdelijk vaarverbod opgelegd worden. In principe kunnen werken over de volledige lengte van het traject plaatsvinden.

De VMM zal met de aannemers in de mate van het mogelijke afspraken maken om de afvaarten minimaal te hinderen. De werken zullen maximaal tijdens weekdays uitgevoerd worden zodat afvaarten in het weekend mogelijk zijn.

Ook indien door andere partijen werken worden gepland, kan een tijdelijk vaarverbod opgelegd worden. Dit kan zijn wanneer bvb. bruggen worden hersteld of geplaatst, onderdoorboringen (riolering, gasleiding) plaatsvinden, lozingspunten worden aangelegd, bomen worden geveld, kaaimuren gerestaureerd worden,...

VMM is niet verantwoordelijk voor werken die worden uitgevoerd door derden. VMM engageert zich om bij werken organisaties en clubs te informeren per mail. Organisaties en clubs die deze

Kano- en kajakroute op de Zenne – overeenkomst

aankondigingen willen ontvangen, kunnen dat vragen aan VMM. Aan de instapplaats wordt bij werken een melding uitgehangen.

Vaarverbod omwille van milieuredenen

De afvaart zal verboden worden bij een bloei van cyanobacteriën of andere milieuredenen die een gezondheidsrisico vormen.

Aansprakelijkheid

Kano- en kajakvaart op onbevaarbare waterlopen is een nevenfunctie. Onbevaarbare waterlopen van eerste categorie zijn niet ingericht om te worden bevaren en de VMM is er dan ook niet toe gehouden om het beheer van de waterloop af te stemmen op kajak- en kanovaart. Niettemin engageert VMM zich om rekening houdend met de hoofdfuncties van de waterloop en met de principes en afspraken van deze overeenkomst, de nodige inspanningen te doen om de bevaarbaarheid mogelijk te maken.

De organisatoren¹ van peddelsporten moeten voldoen aan de wetgeving van KB dd. 25/04/2004 houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspanningsevenementen. Zij dienen verzekerd te zijn voor de activiteiten die zij organiseren, rekening houdende met de specifieke risico's die elk traject, de waterloop en infrastructuur inhouden.

Organisatoren vrijwaren de VMM volledig in geval van aansprakelijkheidsgedingen voor ongevallen met recreanten opgelopen in het kader van de toegang tot of het gebruik van de vaarroute en/of de in- en uitstapplaatsen.

Individuele vaarders zijn zelf aansprakelijk voor eigen daden.

De vaarders en de organisatoren van afvaarten dragen de verantwoordelijkheid de waterloop voldoende te kennen om veilig te kunnen varen, en daarvoor de nodige voorafgaande en periodieke inspecties van het traject uit te voeren. In geval van problemen die de afvaart onmogelijk maken dienen de vaarders en organisatoren de afvaarten te staken tot de waterloop opnieuw veilig bevaarbaar is. De beheerder van de waterloop en aangelanden zijn niet gehouden ingrepen uit te voeren uitsluitend ten behoeve van de bevaarbaarheid van de waterloop. Evenmin dragen zij enige aansprakelijkheid aangaande het niet bevaarbaar zijn van de waterloop.

Specifieke bepalingen

De loop van de Zenne doorheen het Catala-bos heeft een hoge natuurwaarde en is aangeduid als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). De Zenne stroomt hier door de Zennebeemden: Beersel - Ruisbroek. Voldoende rust is belangrijk om de waardevolle natuur in dit gebied te beschermen, in het bijzonder gedurende het broedseizoen (1/4 tot 31/5). Daarom mag er in deze periode over het hele traject niet gevaren worden.

Bovendien zal het Catala-bos als gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) fungeren.

Er mag worden gevaren mits volgende voorwaarden:

- Enkel peddelsporten zijn toegelaten;

---

¹ Onder organisator wordt een verantwoordelijk persoon verstaan die de afvaart organiseert en hierbij onder meer de vaarders vooraf duidelijke info geeft over de afvaart (onder meer specifieke aandachtspunten over veiligheid en natuurwaarden langs het traject) en de gedragscode. De organisator kan, maar moet niet, mee varen met de vaarders.

Kano- en kajakroute op de Zenne – overeenkomst

- Vaarders dienen over voldoende vaarcapaciteiten te beschikken. Minderjarigen worden begeleid door een volwassene;
- Maximale groepen van 10 personen in juni en maximale groepen van 20 personen in juli, augustus en september en voor verhuurbedrijven en scholen zijn individuele grotere groepen mogelijk. In juni mag het totaal aantal vaarders per dag mag niet meer dan 100 zijn, waarvan maximaal 50 per halve dag. In de andere maanden buiten het broedseizoen kunnen maximaal 100 vaarders per halve dag toegelaten worden waarbij steeds een aantal plaatsen vrijgehouden worden voor individuele vaarders. Groeps groottes dienen na 1 jaar opnieuw geëvalueerd te worden in een breed evaluatiekader waarbij er rekening wordt gehouden met alle doelstellingen binnen dit convenant.
- Er mag door de vaarders/organisatoren geen vegetatie worden gewijzigd, inclusief (dode) omgevallen bomen;
- De vaarintensiteit mag niet verhogen in die mate dat de natuurdoelstellingen niet meer kunnen worden gehaald;
- De VMM kan, eventueel na advies van ANB, in uitvoering van de wet onbevaarbare waterlopen een tijdelijk verbod instellen op het bevaren van de Zenne.

Slotbepalingen

Duur van deze overeenkomst

De overeenkomst zal regelmatig geëvalueerd worden en heeft een tijdelijk karakter. Na het eerste jaar eindigt de overeenkomst. In elk geval eindigt deze overeenkomst op 31 december 2023.

De mogelijkheid tot verlenging / vernieuwing van de overeenkomst kan op vraag van elk van de partners worden bekeken. Elke partner kan bovendien steeds een evaluatie van de overeenkomst vragen.

Het convenant zal herzien worden in de volgende gevallen :

1° een partner op basis van evaluatie een bijsturing vraagt;

2° er inbreuken worden vastgesteld;

3° de afspraken vermeld in de overeenkomst niet worden nageleefd;

4° er maatregelen dienen genomen te worden om de verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu van de habitats van bijlage I van het natuurdecreet en van de habitats van de soorten vermeld in de bijlagen II, III en IV van het natuurdecreet evenals de niet in bijlage IV van het natuurdecreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels in een speciale beschermingszone te vermijden;

5° er maatregelen dienen genomen te worden om elke betekenisvolle verstoring van een soort vermeld in de bijlagen II, III of IV van het natuurdecreet evenals de niet in bijlage IV van het natuurdecreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende soorten trekvogels in een speciale beschermingszone te vermijden.

Peterschap

De verantwoordelijkheid voor het naleven van deze overeenkomst ligt bij alle ondertekenaars en hun vertegenwoordigers. Problemen worden onmiddellijk gemeld aan VMM kern Beheer en Investerings Waterlopen.